

SOCIÁLNÍ VĚDY A NENAPLNĚNÁ OČEKÁVÁNÍ

SOCIOLOGIE

2. týden

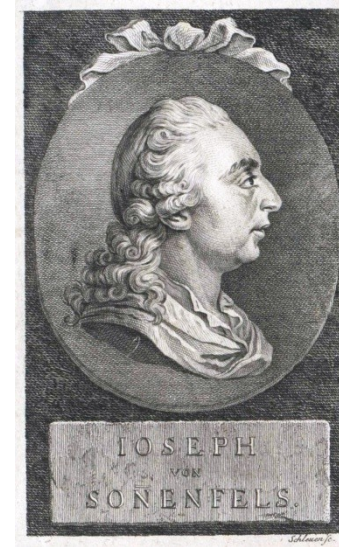
Karel B. Müller

www.karelmuller.eu

K ČEMU JE SOCIOLOGIE (SOCIÁLNÍ VĚDY)?

- **Nomotetické a idiografické vědy**
- **Starost o liberální hodnoty, o občanskou společnost**
 - o tržní hospodářství (ekonomie), o liberální demokracii (politologie)
- **FAKTORY: náboženské války, renesance/osvícenství, VFR, průmyslová revoluce, liberalizace, demokratizace**
- **Jak zajistit, aby se lidé dobrovolně řídili zákony (Joseph von Sonnenfels, 1732 až 1817, policejní věda – kontrola, víra v sociální inženýrství)**
- **Motivace: Smířit pokrok a řád, sociální změnu a kontinuitu**
- **Sociální vědy jako „sociální fyzika“ (motivace Newton/science)**
- **Očekávání: (1) předpovídat a (2) řídit sociální změny, (3) vytvořit systém univerzálního vědění/pozitivního, objektivního**

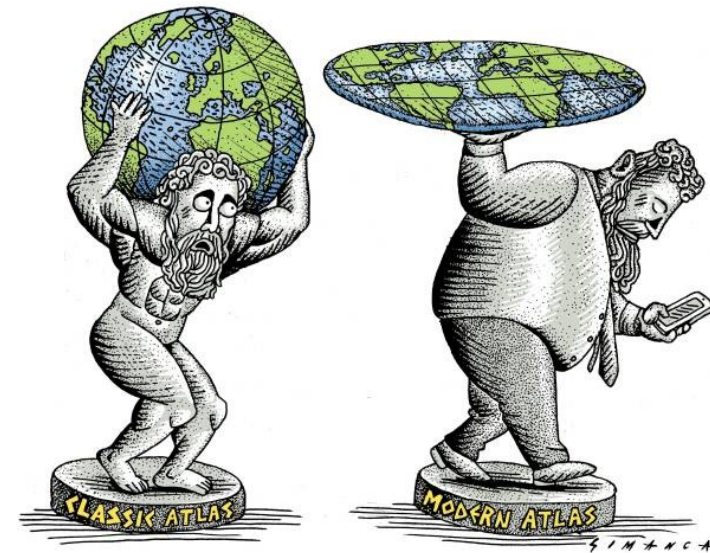
PREDIKCE A ŘIDITELNOST SOCIÁLNÍCH ZMĚN (?)

- Společnost není příroda, lidé nejsou předměty
- A/symetrie mezi minulostí a budoucností
- Multikauzalita
- Nezamýšlené důsledky jednání (pozitivní, negativní)
- Sociální reflexivita, reflexivita/cirkularita vědění (Giddens)
- Sebenaplňující se & sebedestruktivní proroctví (Merton)
- Thomasův teorém

UNIVERSALITA VĚDĚNÍ (?)

- Objektivní x relativní/perspektivní
- Paradigmatická povaha vědy aneb *value free science*?
- Kontrafaktualita (normativita, preskripce x empirie, deskripce) a utopický realismus (kombinace hodnot a reality)
- Kulturní/jazyková podmíněnost vědění/poznání
- Teorie středního dosahu (R. Merton)
- Vysvětlení X porozumění, interpretace (smrt pozitivismu)

FALSIFIKAČNÍ POJETÍ VĚDY (POPPER/HAYEK)

- **Nedokonalost (lidské epistemologie)**

nezamýšlené důsledky, reflexivita, komplexita, omylnost, paradigmaticnost ...

- **Vyvratitelnost (falibilismus)**

teorie lze vyvrátit, nikoliv potvrdit, učíme se ze svých chyb, svoboda má přednost před pravdou

- **Vyvrácení indukce x dedukce, hypotéza**

informační přetížení x problémová zaměřenost vědění

encyklopedičnost x selektivnost, inovativnost, kreativita (x gazing)

- **Teorie otevřené společnosti/procedurální demokracie**

System zaměřený proti diktatuře, institucionalizovaná pochybnost, nenásilná výměna vlády

ZDROJE:

MÜLLER, *POLITICKÁ SOCIOLOGIE* (KAP. 1)

WALLERSTEIN, *KAM SMĚŘUJÍ SOCIÁLNÍ VĚDY*

HAYEK, *KONTRAREVOLUCE VĚDY*

POPPER, *OTEVŘENÁ SPOLEČNOST A JEJÍ NEPŘÁTELÉ*

THANK YOU FOR
YOUR ATTENTION

www.karelmuller.eu

Jungmannova 17 | 110 00 Praha 1 | Česká republika

